

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL DIECEZEI DE GHERLA.

CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială

Partea oficială.

Concursul de primire în clerul tinăr.

Prin aceste invităm Veneratul Cler diecezan, să aducă la cunoștința tinerilor absolvenți de liceu, din parohiile și filiile ce le păstoresc, că terminul concursului pentru primire în clerul tinăr eparhial se va ținea în ziua de 22 Iulie 1927.

Acei tinăr absolvenți de liceu, cari doresc să fie primiți în clerul tinăr al eparhiei de Gherla și pe cursul I al Academiei de teologie, vor înainta la Episcopie până la data de 20 Iulie 1927 cerere în scris, însoțită de următoarele acte:

1. Carte de botez (extras din matricula botezaților dela preot; nu este suficient extrasul din registrul stării civile pentru nașteri.)

2. Certificat de bacalaureat.

3. Certificat de conduită dela oficiul parohial al domiciliului recurentului, sau dela profesorul său de religie.

4. Declarație dată de părinții sau tutorii recurentului, înaintea alor doi martori și vizată de primărie, că la cazul dacă recurentul primit în clerul tinăr sau în cursul studiilor teologice va părăsi seminarul, sau că după absolvirea cursurilor teologice nu se va preoți, vor restitui eparhiei toate spesele ce vor fi cu creșterea și provederea lor în seminar.

Toți recurenții au să se prezinte în persoană la oficiul diecezan din Gherla în ziua de 22 Iulie 1927 la orele 8 dimineața, când se va decide supra primirilor în clerul tinăr.

Onorat Frațiiile Voastre, comunicând acest concurs absolvenților de liceu, să indemnati pe cei buni să urmeze chemării Domnului.

Din șed. cons. 11 Iunie 1927.

No. 3170.

Exerciții spirituale pentru preoți.

În zilele de 26—29 Iulie se vor ținea exerciții spirituale în orașul Sighet (Maramureș) pentru preoțimea din protopopiatele Sighet, Iza, Ieud, Coseu, Mara, Apșa și Vișeu.

În zilele de 31 August, - 2 Septembrie se vor ținea exerciții în orașul de reședință Gherla pentru preoțimea protopopiatelor Gherla, Lujerdiu, Buza, Sic și Sânmărghita.

În vederea acestor exerciții s'au dispus următoarele:

Toți preoții vizați vor avea să se prezinte la ora 4 în dupăamiaza zilei de 26 Iulie la Sighet și adevă în 31 August în Gherla, ca să fie de față la începerea sfintelor exerciții la ora 6 după masă.

Dela participare nu se scuză nici un preot, afară de neputința fizică ori morală; această împrejurare în act certificat trebuie să se justifice înaintea conducătorului sfintelor exerciții.

Din șed. cons. 11 Iunie 1927.

No. 3166.

NUMIRI.

Onoratul Gheorghe Coman preot nouhirotonit este numit administrator local la parohia Săliștea ben. inf. tr. Ieud.

Din șed. cons. 25 Iunie 1927.

No. 2626.

Bibliografie.

În seria II. pentru popor din Biblioteca din Gherla a scos de sub tipar Reverendisimul Domn. Dr. Victor Bojor canonic No. 3. „Învățătura creștinească pentru femei“ și No. 4. „Învățături pentru tinerii feciori“.

Aceste broșurele de folos incontestabil întru alimentarea sufletelor

creștinești setoase de adevăr și pe cale de îndreptare, le recomandăm cu căldură Veneratului Cler spre a răspândi în popor.

Se pot comanda cu prețul de 6 lei broșura, + 1 leu porto dela Librăria diecezană din Gherla.

Gherla, la 25 Iunie 1927.

No. 3277.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

Partea neoficială.

Mijloacele de regenerare ale societății.

(urmare)

Lucrul e firesc și logic. Mijloacele și medicinile sufletești, cum este d. e. rugăciunea despre care zice s. Bonaventura, că vindecă stricăciunile sufletului, și numai ele pot duce și duc cu adevărat la vindecarea morburilor și ranelor sufletești. Actele religiei și numai acele pot stărpi cu adevărat păcatele și viciile. Pocăința și numai aceea poate duce în îndeplinire schimbarea sufletului îndreptarea omului. Faptele pocăinței abnegațiunea, mortificațiunea, postul și numai ele pot în adevăr înfrâna patimile, cum e mânia, necuviința, necumpătul s. a. Lupta statornică și numai aceea poate învinge obicinuița păcatului. Deprinderea de fapte bune și numai aceea poate câștiga virtuțile. Credința creștină și învățătura de morală creștină și putem zice, că numai ele produc cele mai bune caractere, cum recunoaște însuși renumitul poet german Goethe, când scrie: „Caracterele, pe cari le pot prețui au devenit mai rari.“ În adevăr omul poate prețui numai ce nu se caută pe sine. Trebuie să mărturisesc, că caractere desinteresate de acest fel în întreagă viața mea numai acolo am aflat, unde am găsit o viață religioasă tare întemeiată, o mărturisire de credință, care a avut un temeiu neschimbat, s'a odihnit așa zicând pe sine însăși, nu atârănătoare dela timp

dela spiritul său, dela știința sa“. (Goethe către consilierul Schlosser).

Apoi religiunea creștină catolică, biserica catolică prin aceea, că prin învățătura lor despre destinațiunea înaltă a căsătoriei, prin legile și prescripțiile lor, cari pretind pentru aceasta însușirile unității și indisolubilității scutesc bine și păzesc curată aceasta chiliuță de incolțire a neamului omenesc aceasta temelie a societății omenești și îi împrumută tărie și statornicie, contribuie în cea mai mare măsură la fericirea și bunăstarea singuraticului a familiei și societății. Insuși renumitul profesor de universitate protestant Foerster recunoaște influința fericită și urmările binefăcătoare pentru societate ale căsătoriei indisolubile, când zice: „Iubirea neîmpărțită și fidelitatea deplină (sub aceasta înțelege căsătoria indisolubilă) se țin de fundamentele întregii noastre culturi sociale și tot ce posedem noi ca viață nobilitată de iubire, ba peste tot ca cultură adâncită sufletească, o mulțumim abstrăgând dela efectele religiei vieții familiare monogamice... (Sexualitate și pedagogie sexuală pag. 80).

Chiar ordinea în societate și stat o poate susține și apăra cu mult mai bine, mai cu succes și mai statornic religiunea și biserica cu preceptele sale obligatoare în conștiință și înaintea lui

Dumnezeu atot-știutoriul, cu mijloacele sale de îndreptare și sfințire decât statul cu justiția sa, care nu poate împiedeca și opri faptele ascunse, nu poate opri cugetele și poftetele, rădăcina tuturor păcatelor, cu poliția sa, care de ar fi, cum zice un scriitor, cea mai instruită nu poate suplini efectul celui mai simplu catehism de școală cu legile sale, cari nu pedepsesc păcatele capitale izvorul tuturor viciilor, nu se refer și nu se estind la creșterea în familie, care dacă e rea are urmări atât de triste pentru societate, nu opresc și nu pedepsesc curvia, necurăția și toate feliurile de păcate în contra poruncii a șesa sau în legătură cu aceasta poruncă, ale căror urmări fie ca copii ilegitiimi în lipsă de educațiune adese-ori adevărată primjdie pentru societate, fie ca sistem de familie fără copii sau cel mult cu copii puțini, adevărat dezastru pentru neam și țară, asemenea nu sunt decât cele mai funeste decât statul zic, care une-ori, ca în timpuri de răsturnări, interegnuri și revoluțiuni însuși își poate pierde și cum de spune istoria și am văzut noi înșine în revoluțiunea de după resboiu nu odată și-a pierdut puterea și autoritatea.

Aceasta o recunoaște și zice și un protestant Fitz William, care într-o dizertație asupra celui mai bun stat supunând ambele sacramente catolice al Pocăinței și al Prea Sfintei Cuminecături unei ezaminări cu referință la înșămăntatea lor pentru moralitate și ordine în societatea omenească aflat, că acelea și pentru sine înșeși singure ar fi în stare a susține virtute și dreptate încheiând apoi cu declarația că observările sale sunt a se privi numai din punct de vedere politic înse el nu se poate reținea a-și pune și eși întrebarea, că oare o religiune, care contribue evident și într'un mod atât de minunat la fericirea oamenilor, nu este în toate câte le prescrie o religiune d-zăiască.

Că în ce chip și măsură contribue biserica d. e. cu s-ta Taină a Pocă-

inței la susținerea ordinii în societate nu e greu de înțales și dovedit, dacă ne gândim la datorința restituirei lucrului luat, a cărei împlinire este depusă doctrina catolică o condițiune sine qua non a iertării păcatelor.

Apoi cuvântul lui Dumnezeu, pe care îl propovăduiește s-ta biserică prin Oficiul magisteriului instituit de D. N. I. Hristos, acel cuvânt puternic, prin care a creat și înfrumșetăt D-zeu lumea, a întemeiat Mântuitorul și au lățit apostolii biserica, prin care s'a risipit întunerecul păgânătății, s'a adus omenimea la cunoștința adevărului, s'a regenerat societatea moralmente putredă, s'a înnoit fața pământului, este un mijloc neasămănat de eficace pentru întoarcerea păcătoșilor de pe calea rătăcită pe calea cea dreaptă, pentru înfrângerea inimilor învârtoșate, pentru schimbarea sufletului, pentru desrădăcinarea patimilor, pentru plantarea virtuților, pentru progresul în perfecțiunea creștinească. Câți păcătoși s'au desfăcut prin ascultarea cuvântului lui D-zeu de legăturile păcatului? Câți au a-și mulțumi întoarcerea lor eficacității acestui mijloc? Aceasta voiește desigur să o exprime profetul, când despre D-zeu zice, că „Limba sa este ca focul mistuitor“ (Is. 30, 27.) vrând să insemne prin aceasta puterea de foc iresistibilă a cuvântului lui D-zeu, care este capabilă a muia și deja adese-ori a muia inima păcătosului, chiar dacă aceea ar fi tare ca fierul. Aceasta voiește de șigur să o zică, un alt profet, care numește cuvântul lui D-zeu „un ciocan, care sfarmă stânca“ (Ier. 23 29,) vrând se exprime prin aceasta tăria destulă a cuvântului lui D-zeu, care este în stare să sfarme inima omenească chiar de ar fi vârtoasă ca piatra. Eficacitatea acestui mijloc, care este cuvântul lui D-zeu voiește de șigur să o exprime Apostolul Paul, care numește acest cuvânt, o sabie ascuțită de amândouă părțile, ce străbate până la despărțirea sufletului și a spiritului a inchieturilor și a măduvei“ (Evrei

4 12.) vrând să ne învețe prin aceasta însușirea de sabie ascuțită a cuvântului lui D-zeu, care este destul de lucrător, de străbătător și tăietor spre a ajunge inima omului a o răni în mod salutar, a o străpunge cu frica sfântă alui D-zeu, chiar de s'ar părea ori cât de invincibilă, de ar fi ascunsă după o mie de disvinovățiri, de ar fi îngropată în un munte de păcate. Aceasta o arată și dovedește un șir întreg de exemple din viețile sfinților. Din aceste fie adus numai unul singur al marelui Părinte al bisericii al s-tului Augustin. Acesta a fost căzut în numeroase păcate și chiar în erezia manicheilor. Nici puterea sa spirituală neasămănată, nici studiul tuturor științelor și cetirea a numeroase cărți nu l-au putut conduce îndărăt la D-zeu și la credință. Abia a auzit înse sfânta elocință a sf-tului Ambroziu, nu a mai putut contrasta darului lui D-zeu a părăsit rătăcirea, a devenit din eretic creștin catolic, din un păcătos modelul penitentului, din un filosof un părinte al bisericii, din un sclav al satanei un păstor de suflete și episcop.

În fine s-tele Taine, pe cari s-ta biserică prin Oficiul ministerului instituit de D. N. Isus Hristos le împărțește și administrează sunt adevăratele mijloace ale darurilor lui D-zeu, adevăratele canale, prin cari se varsă în sufletul omului darul cel sfințitor al lui D-zeu, prin cari se dau și alte daruri, darul ajutător de a face binele de a încunjura răul, darul înfrânării patimilor, darul luminii, al mângâierii, al curajului, al însuflețirii, al statorniciei în bine, al tăriei în contra inamicilor credinței și castității, al puterii spre fapte eroice.

Am zis, că respundem, că sunt și factori secundari de regenerare a societății toate acele puteri, instituțiuni etc. cari având și de alt-cum un rost de seamă o influință hotărâtoare în viața socială mână în mână cu aceia pe cari i-am numit factori principali contribue la formarea omului, educațiunea masselor și prin aceasta la re-

nașterea societății omenești.

Și atari factori am zis, că sunt, școala familia, presa, statul ș. a.

Cum-că școala, care de alt-cum e un puternic factor de luminare, cultură și educație în viața popoarelor, dacă educațiunea, ce o face, e pătrunsă de spirit religios, se întemeiază pe religiune, e un puternic factor de regenerare și vindecare morală pentru societate, e mai presus de ori-ce îndoială. Dar țin să accentuez, că numai dacă educațiunea, ce o face, e religioasă, căci o școală fără religiune, o școală, în care se pune pond numai pe instrucțiune, pe înzăstrarea tinerimei numai cu știință fără a se da atențiunea cuvenită creșterii religioase și formării adevăratului caracter este mai de grabă un factor de decadință și stricăciune. Aceasta ni-o arată exemplul școlii așa numite laice sau fără religiune din Francia. Această școală ca și necredința recunosc mulți necredincioși, că este de vină la aceea stare teribilă, asupra căreia se plâng judecători, învățați și alți scriitori, că numărul criminalilor tiner adecă celor sub douăzeci ani s'a duplicat anual crescând îndată sau nu mult după aceea dela 16.000 la 41.000, că în anul 1915 au fost arestați în Paris 4,475 copii iar în 1919 7,290, că în Paris nu mai este omul singur de viața sa, că în Paris și în împrejurimi sunt ca la 100.000 așași adecă oameni, cari nu lucră, ci trăesc din crimă, că adeseori dau ziarele știri despre crime săvârșite de bande de copii, cum a fost scris în un ziar nu de mult ce am oțet și eu despre prinderea unei bande de copii, care a săvârșit în Paris în ultimii ani 1200 omoruri cu furt și a cărei conducător era o fată de 13 ani, tipul apașelor parisiene, iar membrii înșiși copii, dintre cari cel mai bătrân era de 16 ani. Și pe dreptul o recunosc și zic aceasta, căci știința fără virtute, fără frica de D-zeu, fără caracter este o armă periculoasă, este cum zice un poet (Bodenstedt) o sabie cu două tășuri fără mâner, deci

fără valoare.

Și ceea-ce zic despre școală stă și se poate zice și despre familie. Și aceasta temelie a societății omenești, acest sanctuar, acest cuib, în care se naște, crește și se formează viitorul om, dacă creșterea în ea se bazează pe frica de D-zeu și de legea lui e un factor de cea mai mare importanță pentru moralizare, educație și îndreptare. Aceasta, cum-că îndreptarea moravurilor numai așa se poate spera, dacă se va pune pe creșterea tinereții grija cuvenită a cunoscut-o și înțeles-o un suflet piu, căruia, când întristat pentru stricăciunea moravurilor ruga odată pe D-zeu între lacrimi, ca se conducă pe creștinii de astăzi iarăși la acea sfîntenie a simțemintelor și a vieții, care a înfrumșețat pe creștinii cei dintâiu, spre a-l mângăia i s-a arătat Hristos i-a arătat totodată un măr putred și a zis: „Este greu a da acestui măr iarăși aceia frumșețe, pe care a avut-o, când era copt. Mai bine faci tu, dacă sameni simburii, pe cari îi conține, pentru-căci vor produce în decursul timpului fructe bune“. Aceasta au cunoscut-o și părinții conciliului tridentin, cari după ce s'au sfătuit vreme îndelungată asupra reformării bisericii creștine în capite et in membris, nu au aflat mai bun mijloc spre a ajunge acest scop, decât creșterea îngrijită a tinereții. Dar și ea atare bineînțeles numai în acest caz căci o familie, în care nu domnește frica lui D-zeu și religiozitate și prin urmare nici moralitate adevărată, care numai pe religione se poate baza, nici când nu va fi un factor de moralizare a societății creștine, ci precum arată nenumărate exemple mai curând un factor de imoralitate, o cale ducătoare adeseori la stricăciune și crimă.

Tot aceasta o putem zice despre aceea, ce numim presă, care încă e un factor de o importanță și influință mare în viața publică și care, dacă e bună, de conținut religios, moral edificator, e un însemnat factor educativ

și moralizator. Dar și aici e de însemnat, că numai presa bună, prin care mulți s'au îndreptat și sfînțit, e un atare factor, pe când presa rea, cum sunt cărțile și ziarele, cari aduc minciuni în contra credinții, o atacă, cari atentează la bunele moravuri creștinești, mulți romane, cari înveninează phantasia și prin cetirea cărora, precum s'a întâmplat nu odată, mulți s'au făcut criminali și sinucigași, ca un adevărat venin, ce este, e un factor de stricăciune morală.

Tot așa stă luerul și cu statul. Statul ca cea mai perfectă societate, ca cea mai mare putere dacă cu legile și ordinațiunile sale favorisază religionea, sprijinește biserica, promovează moralitatea publică, combate imoralitatea și vițiul înculcă ținerea poruncilor divine și bisericești, e un puternic factor de moralizare și îndreptare socială.

Dar ce am zis la celealalte are valoare și trebuie să zic și aici că numai în cazul acesta e atare. Căci nefăcând așa sau chiar aducând legi contrari principiilor eterne ale religiei și legilor divine și bisericești sau de-a dreptul imorale și stricăcioase cum e d. e. legea așa numită a căsătoriei civile, care proclamă disolubilitatea căsătoriei și admite divorțul sau cum e d. e. legea de laicizare a învățământului sau mai bine zis a isgonirei învățământului religios din școli în unele țări ca în Franca, ale cărei urmări rele le-am amintit sau luând măsuri contrare bisericii, și religiei și peste tot lucrând în contra lor sau nu este factor al moralității sau este tocmai factor de stricăciune și destrăbălare.

(Va urma)

Diverse.

Prea Sfinția Sa Domnul Episcop a plecat în 27 Iunie la Sfânta Mănăstire a Bicsadului, unde, precum și în anii trecuți, conduce sfintele rugăciuni și deprinderi obișnuite la Sân Petru, Hramul sfintei Mănăstiri.

Bibliografie.

A apărut cea mai bogată carte de rugăciuni de Ioan Gonț 160 pagini, pe hârtie fină (velină). Cuprinde toate celea de lipsă pentru cantori, elevi, intelectuali și popor. Rugăciuni de dimineața, de seara, la Mănecat și Inserat, întreagă Sf.-ta Liturghie, Mănecatul și Inseratul de Sâmbăta și Dumineca pe toate opt glasurile (Laudele, Luminătoarele, Stihirile învierii, Catavasiile, Troparele și condacele Sărbătorilor și ale Duminecilor). Mărturisirea, Cuminecarea, prohodul și Cununia. Rânduiala Catavasiilor de peste an, colinzi, cântări în Vtnera Mare șcl. Acatistul, Paraclisul și lecturi din Sf.-tul *Alfohs de Liguori*.

Cea mai bogată și mai ieftină carte de rugăciuni. Costă: legată în pânză fină peste tot cu cruce de aur 80 Lei.

Cei ce doresc legătură în piele cu bordură aurită și cruce de aur vor mai trimite 100 de Lei în plus (total 180 Lei).

Legătură în piele cu bordură simplă 60 de Lei în plus, (adică total 140 Lei).

Comandele se fac la Părintele *Dr. Aloisie L. Tăutu*, profesor de teologie în Oradea-Mare, sau la Redacția „Vestitorului” Oradea. După 20 exemplare vândute se dă unul gratis (în pânză). *Se află de vânzare și la Librăria Diecezană din Gherla.*

Apărarea Creștinismului

prin

Unirea Bisericii.

(Urmare).

o parte din Orient, și de alta din Occident, deși ca învățătură amândouă părțile admiteau și admit Unirea celor două Biserici, de fapt se neglijau mijloacele pentru ajungerea acestui scop. Aceasta era o daună imenză pentru creștinism, care se vede împărțit în două mari tabere, ce se ostiau, deși în primele douăsprezece veacuri au fost

unite în unitatea de credință și de direcțiune bisericească.

Efectele au fost dezastruoase pentru creștinism.

XX.

Efecte.

Primul efect dezastruos pentru creștinism a fost rancoarea Orientalilor împotriva Occidentalilor, și a Occidentalilor contra Orientalilor, ca să nu zicem ura împrumutată.

Orientalii nu voiau să distingă ambițiile personale, dinastice și naționale ale Occidentalilor, de tendințele Sfântului Scaun, cari erau îndreptate să împăciuiască cele două elemente creștinești din Orient și din Occident. Sfântul Scaun Roman, dacă încuraja Cruciadele contra Turcilor, se abținea totdeauna de a se amesteca în certele ce se nașteau din ocuparea prin Occidentali a teritoriilor ce aparținuseră imperiului bizantin, în cari Occidentali își făceau pretenții de a se stabili și apăra interesele lor politice, dinastice și naționale. De aici urma, că nu numai Bizantinii, ci și înseși statele apusene se combăteau între ele, unul contra altuia în Răsărit. Sfântul Scaun se baza pe faptul, că atât prin opera Cruciăților cât și prin necesitatea de comerț și de influență politică, s'au fost stabilit în toate ținuturile din Orient număratoase colonii latine, de cari trebuia să se îngrijească pentru binele lor spiritual prin ierarhia de rit latin, de cari se țineau acelea număratoase colonii de Apuseni, cari se numeau Francezi, și se numesc din partea Orientalilor și astăzi așa. Dar aceasta nu însemna nimicirea ierarhiei și a ritului grecesc. Exemplu viu avem în faptul că în Oradea-mare sunt doi Episcopi catolici, unul de ritul latin, altul de rit grecesc, în Lemberg trei arhiepiscopi: unul grecesc, al doilea latin, al treilea armean.

Dar Bizantinii în acelea instituții bisericești latine, nu voiau să vadă

decât încercări de ale Sfântului Scaun să latinizeze Orientul, și de aceea împreunau ura contra Francezilor cu ura contra Sfântului Scaun. Aceasta ură o nutriă secta foțiană, care se redeștepta prin Mihail Cerularul, care profitase de neînțelegerile războinice între Bizantinii și Normanii din Neapol și Sicilia, pentru a atâta ură împotriva Bisericii latine, acuzându-o cu înnoiri în dogme și în disciplina bisericească, acuză lipsită de reală valoare și entitate.

Aceasta sectă din acel timp n'a încetat niciodată, și nu încetează nici astăzi de a răspândi ura împotriva Bisericii Latine, renoind tot mereu calumniile nebazate, mai adaogând și pe cele iscodite de Protestanți în contra Bisericii catolice, în contra Papei și a Sfântului Scaun.

Aceasta sectă, când vorbește ori scrie, se prezintă ca expresiunea Bisericii ortodoxe, care practice, cum am observat, viețuește după principiile catolice, tradiționale: a *infallibilității Bisericii*, și a *supunerii* credincioșilor la *autoritatea ierarhică a Bisericii*, în vreme ce nu reprezintă decât opoziția față de sufletele bune și dornice să vadă împăcarea celor două Biserici. De aceea teologii acestei secte, cari se socotesc pe sine tot atâția Vasile cel Mare și Ioan cu rostul de aur înviați, au profitat și profitează de toate prilejurile, ca să împedecă *Unirea* celor două Biserici, pe carea ei o prezintă ca o robie a Bisericii ortodoxe, supuse Bisericii latine și Papei, ca și când toate popoarele catolice din Europa, Azia, Africa, America și Australia, adică preste 300 milioane, n'ar fi altceva decât niște ticăloși robi, sclavi! Astfel dâșii în ura lor sectară, distrug principiul fundamental al înseși Bisericii ortodoxe, ce privește *supunerea* față cu *autoritatea ierarhică* a Bisericii universale, care pentru a se susține pe baze solide, are lipsă de un Cap general, care să o guverneze, să o cărmuiască.

Urmașii acestei secte au profitat de greșelile Occidentalilor și de pre-

potențele lor, când încă subziztă imperiul bizantin, pentru a revârsa toată őriciunea asupra Pabilor și asupra Sfântului Scaun. De aceea pe dreptul se caracterizează aceasta sectă cu epitetul de *Antenotici*, cari în neprudincă lor atribuiră Papei căderea Constantinopolului, în vreme ce chiar *Antenoticii* au descurajat pe ortodoxi înainte de asediu, amenințând cu pedeapsa lui Dumnezeu și cu căderea imperiului, pentru că au îmbrățisat sfânta Unire, și în decursul asediului, dificultând operațiunile de apărare cum făcu ducele Notarà, care denegă admirarului Giustiniani artileriile, ca să le așeze în loc mai avantajos pentru apărarea cetății. Cine nu'și aduce aminte de închiderea unei porțițe din zidul cetății, prin care intraseră soldații lui Mihail Paleologul, ca să răstoarne imperiul latin, iar acum intrau Turcii ca să răstoarne imperiul bizantin?? De bună seamă nu au fost nici Latini, nici Grecii Enotici, cari aveau în fruntea apărării pe Impăratul Constantin și pe Cardinalul Izidor, reprezentat ca legat al Papei Nicolae V. Dar un semn evident al tradării Antenoticilor a fost grăbirea extraordinară alui Mohamed II. ca să se creeze un nou Patriarh și primirea grabnică făcută de Antenotici, numind un Antenotic: Genadiu Scolario, și privilegiile acordate de Mohamed II, Patriarhului ecumenic, prin cari Patriarhul din Constantinopol e recunoscut de Cap bisericesc și civil a tuturor *Romeilor* din Imperiul de odinioară *bizantin*, iar astăzi otoman. Semn de tradare a fost, că Antenoticii pretutindenea au combătut sfânta Unire, încrezuți în protecția Otomanilor, cari cu tot dreptul, în Enotici și Papa vedeau pe cei mai înverșunați inimici ai Semilunei. Mai mult: Antenoticii devenind stăpâni preste toate demnitățile bisericești, și peste multe demnități civile în imperiul otoman, au consolidat stăpânirea turcească, răspândind ura împotriva Enoticilor, Latinilor și împotriva Papei, și așa au provocat mânia Occidentalilor creș-

tin, cari nu mai aveau mare voie să alerge să scape pe Greci de firănia Mussulmană. Ce foloase avu Elenismul din o astfel de stare de lucruri creată de Antenotici? Urmarea a fost sclăvia bisericii grecești. Ori cât de mare să fi fost privilegiile date Patriarhului din Constantinopol, pentru ceilalți trei Patriarhi și pentru ceilalți Episcopi Romei, atari privilegii erau supuse interpretării donatorului Cap al imperiului otoman și al Romeilor. De aci s'a întâmplat și se întâmplă și ori că *Sublima Poartă* dă acelor privile-

(Va urma)

IN TIPOGRAFIA DIECEZANĂ

se efectuează tot felul de imprimate, necesare cancelariilor. Cu plăcere luăm la tipar: Opuri, Broșuri, Bilanțe și Anunțuri funebre, de togodnă și de cununie, Circulare, Invitări, etc. tot felul de lucrări ce se țin de arta tipografică.

În *Librăria Diecezană*

se află toate cărțile liturgice compactate în legătură de lux, ori la dorință crudo. Toate imprimările, pentru oficiile parohiale, precum rațiuni, matricule, blanchete de extras, tipărituri periodice, etc.

Avem în depozit opuri ale oratorilor bisericești, cărți de rugăciuni din ediție proprie (Conducătorul tinerimei școlare) și streină. Cărți trebuincioase și neapărat de lipsă întru conducerea corectă și promptă ale oficiilor parohiale și protopopești (Conciliile provinciale, Administrația bisericească de *I. Gențiu*).

Noutăți literare, cărți de școală, revizite de scris; asortiment foarte bogat.

Comandele pe cale postală le executăm prompt și cu reîntorcerea postei.

Aducem la cunoștința D-nilor preoți și învățători, că suntem în posibilitatea a servi cu sigilii și stam-pile pregătite solid și din cauciuc de calitate superioară, despre ce se ia garanță.

Pregătim sigilii de tot soiul și formatul: pentru oficii parohiale, școli cu emblema statului ori fără, pentru reuniuni, cooperative, sigilii de intrare, cu un cuvânt toate ce se țin de această artă.

În librăria diecezană avem modele, după cari se poate face comanda. Se pot comanda pe cale postală, scriind corect textul și prin desemn, dând formatul dorit. Comandele se expediază prin postă recomandat.

LIBRĂRIA DIECEZANĂ.
Piața Unirii 13.

Comandați LA LIBRĂRIA ANCA — Cluj —

„CĂRAREA FERICIRII“

Carte de rugăciuni de preotul G. MĂNZAT. Conține 368 pag. cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni la orice ocaziune, fiind aprobate de P. S. dl episcop de Gherla Dr. Iuliu Hossu Nr. 581-1925.

Legată în carton tare pentru școlari 100 L.

„ „ până la fine cu cruce aurită 140 „

„ „ piele lux, pe hârtie velină 280 „

„ „ „ „ șcl. pentru dame 350 „

Nou!

Nou!

„Domnului să ne închinăm“

Carte de rugăciuni pentru elevi în leg. tare 25 l.

Predici la morți 60 Lei, — Predici p. postul mare 50 Lei.

Teatre populare 15-30 Lei
școlare 15-30 Lei

Monoloage și dialoage 10-15 Lei.

Album de modele românești (250 motive) 100 L.

Porto recomandat costă 15-30 Lei.

MARE DEPOZIT DE CLOPOȚE

dela 25 kg. în sus. Ornate bisericești. Odăjdii Prapori etc.

Încăncane frumoase

tot felul în diferite mărimi

În mărime de 33/43 Lei 70

În mărime de 52/40 Lei 100

În mărime de 47/63 Lei 160

În mărime de 74/55 Lei 230

În mărime de 72/100 Lei 650-850

— Cereți preț curent detaliat — 20-8

Pentru partea neoficială răspunde: **Dr. Virgil Bălibanu.**